

Sygn. akt VU 1141/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **M. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 16 października 2012r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 października 2012r. do dnia 30 września 2013r.

Sygn. akt VU 1141/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił M. W. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy uznając, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji złożonym w dniu 25 października 2012 roku wnioskodawczyni wniosła o przyznanie jej prawa do renty.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

M. W. urodziła się w dniu(...). Posiada wykształcenie zawodowe – z zawodu jest tkaczem. W okresie aktywności zawodowej pracowała jako tkacz i szwacz w okresie od 1 września 1980 roku do 12 sierpnia 2009 roku.

(okoliczności bezsporne, świadectwo pracy k. 9-11 akt rentowych, oświadczenie wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 2 lipca 2013 roku nagranie od minuty 4.34 do minuty 6.05. koperta k. 37)

Od 13 sierpnia 2009 roku tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego do 31 marca 2011 roku wnioskodawczyni uprawniona była do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Następnie od 1 kwietnia 2011 roku do 30 września 2012 roku uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja z dnia 8.09.2009 r. k. 49 akt rentowych, decyzja z dnia 18.04.2011 r. k. 57 akt rentowych)

W dniu 3 września 2012 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o ustalenie dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek k. 10 akt ZUS)

Orzeczeniem z dnia 24 września 2012 r. Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, iż wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Taki wniosek wywiódł ze stopnia rozpoznania u niej raka piersi lewej – stanu po leczeniu operacyjnym, chemioterapii i radioterapii w 2009 roku oraz zaburzeń adaptacyjnych.

(dowód: orzeczenie z dnia 24.09.2012 r. k. 12 akt ZUS wraz z dokumentacją medyczną-teczka)

M. W. wniosła sprzeciw od powyższego orzeczenia w wyniku czego sprawę skierowano na Komisję Lekarską ZUS, która w dniu 10 października 2012 r. po rozpoznaniu raka sutka lewego leczonego operacyjnie w 2009 roku z uzupełniającą chemio- i radioterapią bez danych na wznowę lub rozsiew nowotworowy, niewielki obrzęk limfatyczny lewej kończyny górnej bez istotnego upośledzenia sprawności ruchowej oraz reakcji depresyjnej, , wydała orzeczenie zgodne z opinią lekarza orzecznika ZUS.

(dowód: orzeczenie z dnia 10.10.2012 r. k. 15 akt ZUS wraz z dokumentacją medyczną-teczka)

Aktualnie u wnioskodawczyni występują następujące schorzenia:

- stan po leczeniu operacyjnym raka piersi lewej (mastektomia 02/2009) oraz po uzupełniającej chemio- i radioterapii,
- podejrzenie polineuropatii w przebiegu choroby zasadniczej,
- okresowy zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego, najprawdopodobniej w przebiegu zmian zwyrodnieniowych (brak zdjęć RTG), obecnie bez objawów korzeniowych i bez ograniczenia ruchomości kręgosłupa w tym odcinku,
- nadciśnienie tętnicze w wywiadzie,
- zaburzenia depresyjne reaktywne o nasileniu umiarkowanych,

(dowód: opinia biegłego onkologa D. P. k. 26-27 ,

opinia biegłej psychiatry A. R. (1) k. 18-19,

opinia biegłej neurolog B. S. k. 40-41 wraz z opinią pisemną uzupełniającą k. 42)

Z powodu schorzeń neurologicznych wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy okresowo od 1 października 2012 roku do 30 września 2013 roku.

(dowód: opinia biegłej neurolog B. S. k. 40-41 wraz z opinią pisemną uzupełniającą k. 42)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Z kolei przepisy art. 12 ust. 2 i 3 stanowią, że całkowicie

niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się po pierwsze stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz po drugie możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 powyższej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. „Doniosłe znaczenie w konstrukcji częściowej niezdolności do pracy (której definicję zawiera art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) ma podkreślenie, że chodzi o ocenę zachowania zdolności do wykonywania nie jakiejkolwiek pracy, lecz pracy „zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”. Ratio legis wyodrębnienia tej przesłanki stanowi wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczeni o wyższych kwalifikacjach po utracie zdolności do ich zarobkowego wykorzystania zmuszeni byłiby podjąć pracę niżej kwalifikowaną, do której zachowali zdolność, wobec braku środków do życia. Inaczej mówiąc, ubezpieczony może być uznany za częściowo niezdolnego do pracy, gdy zachował zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (na przykład pracy wymagającej niższych albo niewymagającej w ogóle jakichkolwiek kwalifikacji), lecz jednocześnie utracił w znacznym stopniu zdolność do pracy, do której posiada kwalifikacje. Wyjaśnienie treści pojęcia „pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” wymaga uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (czyli zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych (czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego), (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2006 roku, I UK 103/06 OSNP 2007/17-18/261).

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawczyni ma wykształcenie zawodowe a w okresie aktywności zawodowej pracowała w zawodzie jako szwacz i tkacz ocenę jej zdolności do pracy, w ocenie Sądu Okręgowego należało odnieść przede wszystkim do pracy zgodnej z kwalifikacjami formalnymi i rzeczywistymi.

Dla ustalenia, czy wnioskodawczyni jest niezdolna do pracy w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy, Sąd dopuścił dowód z opinii onkologa D. P., psychiatry

A. R. i neurologa B. S. - biegłych z zakresu dziedzin medycyny, w ramach których mieszczą się rozpoznane u niej schorzenia.

Biegli sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawczyni, wynikami dodatkowych badań oraz po przeprowadzeniu jej osobistego badania. Określili w opiniach na jakie schorzenia cierpi obecnie wnioskodawczyni.

Opinie biegłej neurolog B. S., w tym główna i pisemna uzupełniająca, stanowiły dla Sądu podstawę ustaleń faktycznych odnośnie spornej kwestii, gdyż są jasne, logiczne i wyczerpująco uargumentowane. Ponadto opinie te zawierają przekonujące, oparte na szerokiej i wnikliwej analizie dokumentacji medycznej i przedmiotowym neurologicznym badaniu wnioskodawczyni wnioski.

Z opinii głównej biegłej neurolog B. S. jednoznacznie wynika, że wnioskodawczyni jest częściowo, okresowo niezdolna do pracy. Biegła podkreśliła, iż wnioskodawczyni w lutym 2009 roku przebyła mastektomię lewostronną z powodu raka piersi lewej, a następnie otrzymała uzupełniającą chemio- i radioterapię. Po przebytym leczeniu u wnioskodawczyni utrzymywał się i nadal utrzymuje się obrzęk lewej kończyny górnej (głównie ręki lewej). Charakter zgłaszanych obecnie dolegliwości oraz wynik przedmiotowego badania neurologicznego uzasadniają rozpoznanie polineuropatii

w przebiegu choroby nowotworowej leczonej chemio- i radioterapią (rozpoznanej też w Poradni Neurologicznej w O. i leczonej od września 2012 roku). Utrzymujący się obrzęk lewej kończyny górnej i stwierdzone objawy polineuropatii powodują w ocenie biegłej znaczne ograniczenie zdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami wnioskodawczyni, a więc w zawodzie tkacz. Wnioskodawczyni wymaga pogłębienia diagnostyki (badanie ENneg) oraz dalszego leczenia farmakologicznego i rehabilitacji. M. W. jest w ocenie biegłej nadal częściowo niezdolna do pracy zgodnej z kwalifikacjami okresowo do 30 września 2013 roku.

W swojej opinii pisemnej uzupełniającej, wydanej z uwagi na zarzuty organu rentowego zgłoszone w piśmie z dnia 25 czerwca 2013 roku (k. 33-34) biegła B. S. podtrzymała opinię główną i powtórzyła, że stwierdzone objawy polineuropatii, a przede wszystkim zaburzenia czucia w obrębie palców obu rąk przy współistniejącym obrzęku ręki lewej (nawet jeżeli jest to obrzęk niezbyt nasilony) powodują znaczne ograniczenie do pracy w charakterze tkacza, którą to pracę wnioskodawczyni wykonuje od 28 lat. Ponadto nie można zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, że biegła neurolog oceniła zdolność do pracy wnioskodawczyni poprzez pryzmat schorzeń psychiatrycznych. Jak wskazała bowiem biegła „zaburzenia depresyjne” rozpoznała po przeprowadzonym badaniu, tak jak biegły psychiatra. Natomiast nie określiła ani nasilenia zaburzeń depresyjnych ani nie oceniła zdolności wnioskodawczyni do pracy w kontekście tych zaburzeń. Stwierdziła jedynie ich obecność. Podstawą do stwierdzenia niezdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami były schorzenia neurologiczne, w tym przede wszystkim objawy polineuropatii, a przede wszystkim zaburzenia czucia w obrębie palców obu rąk przy współistniejącym obrzęku ręki lewej

W ocenie Sądu biegła prawidłowo oceniła zdolność do pracy wnioskodawczyni w kontekście zawodu wykonywanego przez nią przez 28 lat tj. zawodu tkacza. Zawód wnioskodawczyni oraz charakter wykonywanej pracy określa bowiem jej kwalifikacje rzeczywiste i formalne co do możliwości zatrudnienia. Skoro wnioskodawczyni przez całe swoje życie zawodowe pracowała w charakterze tkacza i w tym kierunku uczyła się, to zarzut organu rentowego (zgłoszony w piśmie z dnia 30 września 2013 r. k. 47-48), iż nie można oceniać zdolności do pracy w odniesieniu do jednego tylko zawodu, jest całkowicie chybiony i bezzasadny. To właśnie bowiem do tego zawodu, należy odnosić zdolność do pracy ubezpieczonej, bo wyuczony i wykonywany zawód określa jej kwalifikacje. Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 maja 2012 roku (I UK 435/11, opubl. LEX nr 1214557) o poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej. Niższy jest zatem poziom kwalifikacji osób wykonujących proste prace fizyczne, niewymagające przyuczenia zawodowego niż poziom kwalifikacji osób wykonujących prace wymagające określonych specjalistycznych umiejętności nabywanych na podstawie przygotowania zawodowego. Zatem ustalenie zachowanej zdolności do pracy (określenie stopnia utraty zdolności do pracy) uwzględniać musi możliwość wykonywania porównywalnych pod względem poziomu posiadanych kwalifikacji określonych rodzajów prac ze względu na ich cechy wspólne, umożliwiające wykorzystanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności oraz prac, które ubezpieczony może wykonywać po przekwalifikowaniu zawodowym, o ile jest ono możliwe, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Nie można również zgodzić się z zarzutem organu rentowego, iż podejrzenie polineuropatii biegła postawiła wyłącznie na podstawie zgłaszanego przez ubezpieczoną drętwienia obu rąk, skoro z dokumentacji leczenia z Poradni Neurologicznej w O. z okresu od 27 września 2012 roku do 15 stycznia 2013 roku wynika, iż rozpoznano polineuropatię w przebiegu choroby nowotworowej, po rtg – chemioterapii.

W ocenie Sądu biegła neurolog B. S. rzeczowo uzasadniła swoje stanowisko odnośnie zdiagnozowanych u wnioskodawczyni schorzeń i wpływu ich na zdolność do pracy zgodnej z kwalifikacjami w okresie od 1 października 2012 roku do 30 września 2013 roku. Tym samym opinia biegłego neurologa zachowała moc dowodową w niniejszej sprawie i stanowiła podstawę ustaleń faktycznych w zakresie spornej kwestii.

Z tych też względów brak było podstaw do uwzględnienia wniosku organu rentowego zgłoszonego na w piśmie procesowym z dnia 30 września 2013 roku i na rozprawie w dniu 23 października 2013 roku o powołanie innego biegłego neurologa. Sąd bowiem nie jest obowiązany do uwzględnienia kolejnego wniosku dowodowego strony, tak by mogła udowodnić korzystną dla siebie tezę (por. wyrok SN z dnia 29.03.1997r., II UKN 45/97, OSNAPiUS z 1998r., nr 1, poz. 24).

Na marginesie dodać należy, iż Sąd jako prawidłowe ocenia także pozostałe wydane w sprawie opinie: onkologiczną i psychiatryczną, w których biegli opowiedzieli się za uznaniem wnioskodawczyni za zdolną do pracy. Istotne jest jednak, iż w opiniach tych biegli dokonali oceny zdolności do pracy wnioskodawczyni przez pryzmat jedynie tych schorzeń, które należą do reprezentowanej przez każdego z nich gałęzi wiedzy medycznej. Tym samym wobec uznania przez biegłą neurolog, iż wnioskodawczyni jest częściowo i okresowo niezdolna do pracy, przy braku identycznych wniosków zawartych w opiniach pozostałych biegłych nie ma przeszkód do przyznania renty.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 października 2012 roku do 30 września 2013 roku.